

Az áfatörvény 2011. január 1-jétől hatályos változásai

Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: áfatörvény) rendelkezéseit is az adó- és járulék törvények, a számviteli törvény és a könyvvizsgálói kamarai törvény, valamint az európai közösség jogharmonizációs kötelezettségek teljesítését célzó adó- és vámjogi tárgyú törvények módosításáról szóló 2010. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Mód.tv.) módosította. A 2011. január 1-jei hatállyal bevezetett változások – amelyek elsősorban jogharmonizációs célokat szolgálnak, valamint néhány jogalkalmazást segítő pontosítást tartalmaznak – a következők:

A teljesítési helyre vonatkozó szabályok

A módosítás érinti a termékértékesítés és a szolgáltatásnyújtás teljesítési helyének szabályát, mindkét esetben annak csupán egy-egy speciális rendelkezését.

Termékértékesítés teljesítési helye

A termékértékesítésre vonatkozó szabályok között van egy speciális termékkör, a vezetékhálózaton keresztül szállított ún. energiatermék, amelyre az általánostól eltérő teljesítési hely-meghatározás vonatkozik.

A vezetékes földgáz és a villamos energiaértékesítés ott teljesül, vagyis ott kell adót fizetni, ahol

- adóalany kereskedő részére történő értékesítés esetén a vevő letelepedési helye (székhelye vagy állandó telephelye) van,
- nem adóalany kereskedő részére történő értékesítés esetén, a beszerző általi tényleges felhasználás (elfogyasztás) helye van.

A teljesítési hely-meghatározás ezen elve nem változott. A módosítás következtében ezen speciális megítélés alá tartozó termékkör bővült, kiegészült a vezetékes hálózaton keresztül értékesülő hő- vagy hűtési energiával, valamint földgáz esetében a vezetékhálózat megfogalmazása pontosabbá vált, az a földgáz tartozik ebbe a körbe, amelyet „Közösség területén lévő földgázrendszeren vagy bármely más,

ilyen rendszerhez kapcsolt hálózaton keresztül” értékesítenek.

(A törvény azon szabálya is kiegészült az említett termékekkel, mely szerint adóalany kereskedő az, aki (amely) gáz, hő vagy hűtési energia, valamint villamos energia továbbértékesítésével foglalkozik és akinek (amelynek) e termékkörből a saját fogyasztása, felhasználása elhanyagolható mértékű, valamint az a szabály sem változott, hogy nem adóalany kereskedő, (vevő), ha nem használja fel (fogyasztja el) a vásárolt energiát, akkor a törvényi védelem az, hogy az ott használódik fel, ahol a vevő letelepedési helye, ennek hiányában lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye van.) [Áfatörvény 34,35 §. és Mód.tv. 48.§.]

Ez a módosítás érinti ezen termékek importjának adómentességét, valamint más tagállamba történő vagyonszállítás miatti értékesítés alóli kivételként kezelését, továbbá az import adómentessége kiterjed – az EU-s irányelvnek megfelelően – arra is, ha gázt az import során a gázszállító tartályhajóból földgázrendszerbe vagy upstream csővezeték-hálózatba betáplálják. [Áfatörvény 12. § (2) bek. d.) pont, 93. § (1) bek. l-n.) pont, és Mód.tv. 47. §, 51.§, 56.§]

Szolgáltatások teljesítési helye

A módosítás eredményeként – szintén a vonatkozó 2008/8/EK tanácsi irányelvvel összhangban – változott az adóalanyok számára nyújtott kulturális, művészeti, tudományos, oktatási, szórakoztatási, sport, vagy más hasonló szolgáltatások teljesítési helyének megítélése. Ismeretes, hogy a 2010. január 1-jétől hatályos szabály szerint

- az adóalanyok részére nyújtott szolgáltatások teljesítési helye főszabály szerint ott van, ahol a megrendelő adóalany letelepedési helye (székhelye vagy állandó telephelye) van,
- nem adóalany részére nyújtott szolgáltatások teljesítési helye pedig főszabály szerint ott van, ahol a szolgáltatásnyújtó adóalany letelepedési helye (székhelye vagy állandó telephelye) van.

Ezen megítélés alól mindkét igénybevevői kör esetében kivétel alá esnek – többek között -, a kulturális, művészeti,

tudományos, oktatási, szórakoztatási és sportszolgáltatások, továbbá más, ezekhez hasonló (így különösen: kiállítások, vásárok és bemutatók rendezése) ideértve ezek szervezését is, valamint az előbbiekhöz járulékosan kapcsolódó szolgáltatásokat is. Ilyen szolgáltatások ugyanis ott teljesülnek (ott kell adót fizetni) ahol a szolgáltatást ténylegesen teljesítik.

2011. január 1-jétől a változás következtében adóalanyok részére nyújtott ilyen típusú szolgáltatások teljesítési helye csak olyan esetben tartozik a kivételes megítélés – a tényleges végzés helye szerinti teljesítési hely-meghatározás – alá, ahol a szolgáltatás során a kulturális, művészeti, tudományos, oktatási, szórakoztatási, sport vagy más hasonló eseményekre, rendezvényekre (így különösen: kiállításokra, vásárookra és bemutatókra) való belépést biztosítják. Ha adóalany megrendelő részére nem ilyen rendezvényen, eseményen való részvételi lehetőségét biztosítja a kulturális, művészeti, stb. szolgáltatás, akkor annak teljesítési helye a főszabály szerint, azaz a megrendelő adóalany letelepedési helye szerint határozható meg. Ez azt is jelenti, hogy ha ezt egy magyar adóalany más tagállami adóalanyként nyújtja, vagy tőle veszi igénybe, akkor arról összesítő nyilatkozatot is be kell nyújtania.

Például Romániában magyar művészek fellépésével koncertet szervez egy román szervező, amely a műsor összeállításával megbíz egy magyar adóalany szervezőt. A magyar művészek (akik szintén adóalanyként nyújtják a szolgáltatást) a magyar szervezővel vannak kapcsolatban. Ezen szolgáltatások teljesítési helye, azaz, amit magyar művész a magyar szervezőnek, valamint a magyar szervező a román szervezőnek és a román szervező a romániai résztvevőknek nyújt:

- 2010-ben mindhárom esetben a kivételes, azaz a tényleges teljesítési hely szabály alá tartoznak és Romániában teljesülnek,
- 2011-ben azonban a három szolgáltatás közül az első kettő a főszabály szerinti csoportba, azaz a megrendelő letelepedési szerinti teljesítési hely meghatározás alá, a harmadik a kivételes – azaz a szolgáltatás (a rendezvény) tényleges teljesítési helye szerinti - megítélés alá tartozik. Ez azt jelenti, hogy
- a magyar művészek által a magyar szervezőnek nyújtott szolgáltatások Magyarországon általános adómérték felszámításával adóznak,
- a magyar szervező szolgáltatása a román szervezőnek a magyar áfa területi hatályán kívül van, Romániában

teljesül és erről összesítő nyilatkozatot is be kell nyújtani,

- a román adóalany által nyújtott rendezvény Romániában teljesül.

Ha nem adóalany részére nyújtják az említett felsorolás szerinti szolgáltatásokat, annak teljesítési helye szabálya nem változik a 2010. évihez képest. [Áfatörvény 42, 43.§, Mód.tv. 49-50.§]

Az utólagos adóalap-csökkentés elszámolása

Az áfatörvény 77. §-ában felsorolt esetekben, a 78.§-ban megfogalmazott feltétel teljesülése esetén – azaz, ha az utólagos adóalap-csökkentés eredményeként a fizetendő adó is csökken, – alkalmazhatja az adóalany azt az eljárást, hogy a módosítást abban az elszámolási időszakban veheti figyelembe, amikor a módosító bizonylat a jogosult (a vevő/igénybevevő) rendelkezésére áll.

Az áfatörvény 77. §-ában felsoroltak között szerepel 2010. január 1-jétől az az eset is, amely lehetővé teszi a részletvétellel vagy zártvégű lízingsel történő (az áfatörvény 10.§ a) pontja szerinti) termékértékesítésnek a vevő, lízingbevevő fizetéseképtelensége miatt történő meghiúsulása esetén azt, hogy az eladó önellenőrzés nélkül módosító számla vevőnek történő átadása időszakában számolja el az adóalap és a fizetendő adó csökkenést eredményező korrekciót. Ez a szabály 2011. január 1-jétől (nemcsak a 10. § a) pontja szerinti ügyletre) tejed ki, hanem alkalmazandó

- a termék bérbeadása vagy vagyoni értékű jog időleges átengedése esetében is,
- valamint nemcsak a vevő bérbevevő fizetéseképtelensége miatti ügyletből való elállás esetére, hanem ha az ügylet bármelyik félnek felróható okból, vagy a tevékenységi körükön kívüli elháríthatatlan okból hisul meg.

[Áfatörvény 77. § (2) bek. b) pont, Mód.tv. 52. §.]

A másik változás, hogy az adóalap-csökkentés elszámolása akkor is a módosító bizonylat átadásának időszakában végezhető el a bevallásban, ha az ügylet adómentessége miatt nem következik be az adóalap-csökkentés következtében fizetendő adó csökkenés.

[Áfatörvény 78. § új (4) bek., Mód.tv. 53. §.]

Ez utóbbi változás elsősorban az adómentes Közösségen belüli értékesítés esetében jelent adminisztráció egyszerűsítést.

tést, mivel ennek eredményeként 2011-től az ilyen adóalap-csökkenést az áfa bevallásban és az összesítő nyilatkozatban is önellenőrzés nélkül, a módosító bizonylat más tagállami vevő részére történő átadás időpontját tartalmazó időszakban lehet figyelembe venni.

Az áfatörvény utóbb említett változása és az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban: Art.) összesítő nyilatkozattételi kötelezettséget szabályozó 8. számú mellékletének változása következtében minden összesítő nyilatkozattételi kötelezettséget érintő ügylet esetében érvényes, hogy az adóalapnak az áfatörvény 77. §-ában felsorolt okból történő utólagos csökkenését a módosító számla jogosult részére történő átadása időszakában – önellenőrzés nélkül – lehet elszámolni.

Együttműködő közösség

2011. január 1-jétől – összhangban a tanácsi irányelvvel – bővül a levonási joggal nem járó, a tevékenység közérdekű jellegére tekintettel adómentes tevékenységek köre. Eszerint adómentes az együttműködő közösség által, annak tagjai részére, a közös cél elérése érdekében nyújtott szolgáltatás, feltéve, hogy

- az együttműködő közösség tagja nem adóalany, vagy nem adóalanyi minőségben jár el, vagy
- adóalany, de a szolgáltatás igénybevétele kizárólag levonási joggal nem járó adómentes tevékenysége érdekében történik, továbbá
- az együttműködő közösség által a tagjának nyújtott ezen szolgáltatásáért kapott ellenérték nem több, mint e szolgáltatás nyújtásával összefüggésben a közösségnél felmerült igazolt költség, valamint
- az ellenérték göngyöltett összege nem haladja meg azt a vagyoni hozzájárulást, amelyet a tagnak kell a közös cél elérése érdekében az együttműködő közösségnek rendelkezésre bocsátania.

Együttműködő közösség kétféle módon jöhet létre. **Egyik megoldás**, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény rendelkezései szerint létrehozott polgári jogi társaság (továbbiakban: pjt.), amely a kijelölt képviselő által

- valamennyi tag egybehangzó nyilatkozata alapján
- benyújtott kérelemben kéri a saját illetékességi szabályok szerinti adóhatóságtól az e tevékeny-

ségre vonatkozó áfa hatálya alá tartozó adóalanyiságát. Az adóalanyiság az adóhatóság engedélyével, annak jogerőre emelkedése napjával jön létre. Az adóhatóság az adóalanyiság engedélyezése során az Art. vonatkozó szabálya szerint a pjt-nek adószámot állapít meg.

A másik megoldás esetében, az együttműködő közösség már létező adóalany személy vagy szervezet, melynél a tagok az együttműködő közösséggel névre szóló tulajdonos (tagsági) jogviszonyban állnak. Ez esetben az együttműködő közösség adóalany köteles az adóhatóságnak bejelenteni a közös célt, amelyre a közösséget létrehozták és a tagok nevét, címét, adószámát, ennek hiányában egyedi azonosításra szolgáló jelét is.

Az áfatörvény előírja az együttműködő közösség kérelmére történő létrejötte esetén a kérelem kötelező tartalmát, illetve az adóhatósági engedély visszavonásának eseteit, valamint a bejelentéssel létrejövő együttműködő közösség esetén az adóhatósághoz történő bejelentéssel egyidejűleg teljesítendő nyilatkozattételi, nyilvántartás-bemutató és egyéb kötelezettségeket.

Az együttműködő közösséget e minőségében belföldön letelepedett adóalanyoknak kell tekinteni.

Az együttműködő közösség, valamint a tagok esetében is a törvény olyan nyilvántartási kötelezettséget ír elő, amely alkalmas az együttműködő közösség által nyújtott – illetve a tag esetében - a közösségtől igénybe vett szolgáltatásnak egyéb tevékenységtől való egyértelmű elkülönítésére. Az együttműködő közösség és tagjai egyetemlegesen felelősek a közösség által a tagoknak nyújtott szolgáltatás kapcsán keletkező kötelezettségek teljesítése tekintetében.

A törvény szerint a közösség tagjai számának folyamatosan el kell érnie legalább kettőt.

Együttműködő közösség tagja lehet csoportos adóalany is. Ez esetben a csoportos adóalany képviselője esetében vizsgálendő a feltétel megléte és ő az a személy, amelynek nyilatkozata alapján a teljes csoportos adóalany (annak valamennyi tagja) lesz az együttműködő közösségben résztvevő tag.

[Áfatörvény 85. § (1) bek. p) pont., (6) bek. és 85/A §; Mód.tv. 54. §, 55. §]

Egyes adómentességi szabályokat érintő változások Nemzetközi szervezeteket érintő mentességek

Az irányelvnek megfelelően az áfatörvény adómentes körbe tartozóként szabályozza a Magyar Köztársaság által

nemzetközi szervezetként elismert szervezet vagy képviselete részére a feltételeknek megfelelő termékértékesítéseket és szolgáltatásnyújtásokat, valamint az általuk teljesített termékimportot.

Ezen mentességi szabályok 2011. január 1-jétől – szintén az irányelv módosításával összhangban kiegészülnek az áfatörvényben az Európai Közösségek intézményei részére végzett termékértékesítésekre, szolgáltatásnyújtásokra, valamint az általuk teljesített termékimportra vonatkozó mentességgel.

Eszerint mentes az adó alól a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás akkor is, ha az az Európai Közösség, az Európai Atomenergia Közösség, az Európai Központi Bank, az Európai Beruházási Bank, valamint olyan szervezet részére történik, amelyet az Európa Közösségek hozott létre, és amelyre vonatkozik az 1965. április 8. napján kelt mentességi jegyzőkönyv, az abban foglaltak szerint, valamint az ilyen szervezet által bonyolított termékimport.

[Áfatörvény 107. § (1) bek. b), ba) pont,
93. § (2) bek. g) pont, Mód.tv. 56. §, 58. §]

Adómentes termékimport szabályát érintő kiegészítés

A hatályos áfatörvény értelmében adómentes a termékimport, amennyiben az importáló az importált terméket Közösségen belüli adómentes értékesítés keretében egy másik tagállamba elfuvarozza. E mentesség feltételei között előírásként megjelölt, hogy az importáló vámjogi szabadforgalomba helyezéskor köteles megadni a közösségi adószámot is. Ez a kiegészítés a gyakorlatban nem jelent tényleges többletkötelezettséget, mivel az ilyen adómentes termékimport esetén az importálóknak (vagy az általa megbízott közvetett vámjogi képviselőnek) eddig is szüksége volt magyar adószámra és közösségi adószámra is.

[Áfatörvény 95. § (2) bek., Mód.tv. 57. §]

Fordított adózás

A belföldi adóalanyok közötti termékértékesítések, szolgáltatások esetében alkalmazandó ún. fordított adózásra vonatkozó szabályok egyrészt kiegészülnek újabb esetkörökkel, amelyekre fordított adózást lehet alkalmazni, másrészt a módosítás a törvény alkalmazását segítő pontosítást is tartalmaz.

Széndioxid-kibocsátási kvóták értékesítése

Az irányelv lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy fordított adózást írjanak elő az ún. széndioxid kibocsátási kvóták

értékesítésére. E lehetőséggel élve az áfatörvény kiegészül a vonatkozó új szabállyal, miszerint az üvegházgázok kibocsátására jogosító vagyoni értékű jog (kibocsátási egység) átruházása – amely az áfatörvény alkalmazásában szolgáltatásnyújtás – is fordított adózás alá esik. (A más tagállami adóalannyal való kereskedés jellemzően eddig is ún. fordított adózás alá tartozott, mivel annak teljesítési helyét a főszabály, a megrendelő adóalany letelepedési helye határozza meg, és amennyiben az eladó-adóalany a teljesítés helye tagállamában nincs letelepedve, az adót a vevő fizeti.)

[Áfatörvény 142. § (1) bek. h) pont, Mód. Tv. 60. §]

Hulladéknak minősülő termékek köre

A módosítás következtében bővül a hulladéknak minősülő és így fordított adózás alá eső termékek köre. Ide tartozik új szabályként a 854810 vámtarifaszám alá tartozó használt primer cella, primer elem és elektromos akkumulátor, ezeknek a hulladéka; kimerült primer elem és kimerült elektromos akkumulátor.

[Áfatörvény 6. számú melléklet 29. pont,
Mód.tv. 4. számú melléklet]

Felszámolási eljárás során megvalósuló értékesítés

Az áfatörvény vonatkozó szabálya szerint felszámolási eljárás vagy fizetéseképtelenségét jogerősen megállapító eljárás hatálya alatt álló adóalany által teljesített tárgyi eszköznek minősülő termék értékesítése, valamint egyéb 100 ezer forint értéket meghaladó termék értékesítése fordított adózás alá esik. A 100 ezer forint számítása az alkalmazás során problémát okozott, bár a hivatalos értelmezés – tekintve, hogy a törvény a termék mennyiségi egységére nem tartalmaz utalást – eddig is az volt, hogy ügyletenként kell vizsgálni az értékhatár megvalósulását, ezért indokolt volt a szöveg pontosítása. Az ilyen eljárás során alkalmazandó fordított adózás lehetősége (illetve kötelezettsége) kiegészült a módosítás eredményeként a szolgáltatásnyújtással is.

Ez azt jelenti, hogy a vonatkozó szabály alapján, ha az értékesítő adóalany felszámolás vagy bármely más, fizetéseképtelenségét jogerősen megállapító eljárás hatálya alatt áll és a vállalkozásában tárgyi eszközként használt terméket értékesít, az összeghatár nélkül fordított adózás alá esik, valamint fordított adózás alá esik az a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás (azaz maga az ügylet), amelynek a teljesítéskor az értéke a 100 000 forintot meghaladja.

Szolgáltatásnyújtással indokolt volt a szabályt kiegészíteni, mivel felszámolás során előfordulhat például vagyoni értékű jog értékesítése is, amelyre eddig nem lehetett a fordított adózást alkalmazni.

[Áfatörvény 142.§ (1) bek. g) pont, Mód. Tv. 60. §]

Külföldön letelepedett adóalany áfa visszatérítése

2010. január 1-jétől a más tagállamban letelepedett adóalany áfa visszatérítési rendje úgy változott, hogy az adóalanyok a saját letelepedési helyük szerinti állam adóhatóságához elektronikusan nyújthatják be a más tagállami adóhatósághoz intézett visszatérítés iránti kérelmüket, melyet az az adóhatóság továbbít – szintén elektronikusan – a visszatérítés helye szerinti adóhatósághoz. A kérelem benyújtásának határideje a visszatérítési időszakot követő év szeptember 30-a, amely a 2009. évi beszerzések tekintetében 2010. szeptember 30-a volt. Az említett elektronikus visszatérítési rendszer bevezetése azonban több tagállamban problémát okozott, ezért a vonatkozó 2008/9/EK tanácsi irányelvet 2010-ben módosította a 2010/66/EU irányelv, amely szerint az említett határidőt hat hónappal meghosszabbították.

Az irányelv módosításának megfelelően a hazai szabályozásban is indokolt volt erről rendelkezni, melynek eredményeként az áfatörvény vonatkozó szabályában a 251/C.§ (2) bekezdésében meghatározott határidőtől eltérően a más tagállami adóalanyoknak a 2009. évre vonatkozó adó-visszatérítés iránti kérelmüket 2011. március 31-éig lehet benyújtaniuk. A módosító törvény átmeneti rendelkezése szerint, ha az állami adóhatóság 2010. október 1-je és e módosított törvény hatályba lépése közötti időszakban a más tagállami adóalany kérelmét esetleg e határidő elmulasztása miatt elutasította, akkor ezen elutasító határozatot – ha azt felettes szerv vagy bíróság még nem bírálta el – a hatóság visszavonja, és új határozatot kell hozni. (Az állami adóhatóság a szerző tudomása szerint ilyen elutasító határozatot nem hozott, mivel ismert volt a határidő meghosszabbításának szándéka.)

Az áfatörvény a Magyarországon letelepedett adóalanyok más tagállamból történő visszatérítetési kérelmek eljárási és egyéb szabályait nem tartalmazza, azt az Art. 9. számú melléklete szabályozza. Az említett határidő

módosítás e szabályt is érinti, ugyanis ezen melléklet 1.3. A) pontjában meghatározott határidő helyett a 2009. évre vonatkozó kérelmeket a magyar adóalanyok is 2011. március 31-éig terjeszthetik elő az állami adóhatósághoz.

[Mód. Tv. 236§]

A belföldön nem letelepedett adóalanyok áfa-visszatérítés iránti kérelmük benyújtási határideje az eddigi szabályozás szerint akkor volt teljesített, ha az a megadott határidőig (a visszatérítés időszakát követő év) szeptember 30-áig beérkezett az adóhatóság illetékes szervéhez, azaz az APEH Kiemelt Adózók Igazgatóságához. A módosítás következtében a határidő akkor is teljesített, ha a kérelem az adóhatóság bármely szervéhez beérkezik az említett időpontig. Tekintve, hogy a más tagállami adóalanyok a kérelmüket elektronikus úton nyújtják be, ez a szabály az érintett harmadik országban – azaz Svájcban vagy Licheinsteinben – letelepedett adóalanyok kérelme benyújtása szempontjából bír jelentőséggel.

[Áfatörvény 249.§ (1) bek.; Mód. Tv. 70. §]

Az adólevonási szabályokat érintő módosítás

Az előzetesen felszámított áfa levonásával kapcsolatos szabályok között van új levonási lehetőséget biztosító rendelkezés és olyan módosítás is, ami lényegében csak megerősíti az eddig hivatalos értelmezést, csupán pontosítása (kiegészítése) a megfogalmazásnak.

A levonási tilalom alóli mentesülés új esetköre

Az új szabály szerint a motorbenzin beszerzésének áfája levonható abban az esetben is, ha azt igazoltan a környezetet jobban kímélő motorok technológiai fejlesztéséhez használja fel az adóalany.

[Áfatörvény 125. § (2) bek. i) pont; Mód.tv. 59. §]

A levonási tilalom alóli mentesítés szabályának pontosítása

Ismeretes, hogy a lakóingatlan építéséhez, felújításához kapcsolódó termékbeszerzést, szolgáltatás igénybevételt terhelő előzetesen felszámított adó 2008. január 1-jétől akkor vonható le, ha az adóalany a lakóingatlant túlnyomórészt adóköteles ingatlan bérbeadás útján hasznosítja, vagy kötelezően, vagy választása alapján adóköteles továbbértékesíti, feltéve, hogy az említett beszerzések a bérbeadás vagy értékesítés adóalapjában közvetlen anyagjellegű ráfordításként beépülnek. Lakóingatlan építés, felújítás ese-

tében azonban az a gyakori, hogy az említett beszerzéseket az adóalanyok nem közvetlen anyagjellegű ráfordításként, hanem az értékcsökkenési leírás alapjának növeléseként kell elszámolni és az említett szabály alkalmazása során az ilyen elszámolás esetén is indokolt a levonási jog gyakorlását megengedni az eddigi hivatalos álláspontnak megfelelően a vonatkozó törvényi rendelkezést kiegészíteni.

[Áfatörvény 125. § (2) bek. e) és f) pont; Mód. Tv. 69. §]

Utazásszervezési szolgáltatást érintő módosítás

2011. január 1-jétől az utazásszervezési szolgáltatást nyújtó adóalanyoknak minden esetben nyilatkoznatniuk kell az ügyfelüket arról, hogy milyen minőségben veszik igénybe az utazásszervezési szolgáltatást, azaz megfelelnek-e az utas fogalmának vagy sem.

Utas az az ügyfél, aki (amely) a szolgáltatást

- nem adóalanyként vagy nem adóalanyi minőségében rendeli meg, illetőleg ha
- adóalanyi minőségében rendeli meg, akkor azt saját nevében és saját javára eljárva teszi meg (azaz nem értékesíti, nem számlázza tovább).

Ezen kötelező nyilatkozatásra vonatkozó előírást azokban az esetekben kell alkalmazni először, amelyekben az utazásszervezőnek fizetett előleg átvétele, hogy jóváírása, előlegfizetés hiányában pedig az utazásszervezési szolgáltatás teljesítése 2011. január 1-jén vagy azt követően történik.

[Áfatörvény 206. § (1) bek. c) pont; (2) bek.;

Mód. Tv. 61. §, 66. §.]

A kötelező nyilatkoztatási kötelezettséggel összefüggésben módosult az Art. mulasztási bírságra vonatkozó előírása, mely szerint 500 ezer forintig terjedő mulasztási bírsággal sújtható, aki valótlan nyilatkozatot tesz, vagy a nyilatkozattételt elmulasztja.

[Art.172. § (1) bek. ny) pont]

Az utazásszervezési szolgáltatást nyújtókat érinti az áfatörvény 212. §-ának pontosítása, mely szerint egyértelművé válik, hogy az utazásszervezési szolgáltatás teljesítéséhez szükséges, más adóalany által teljesített szolgáltatáshoz, termékértékesítéshez kapcsolódó előzetesen felszámított adó nemcsak akkor nem vonható adó, ha azt a másik adóalany hárítja át az utazásszervezési szolgáltatás nyújtása során, hanem akkor sem, ha azt az utazásszervező adóalanyának kell (ún. fordított adózással) megállapítani és megfizetni az adót.

[Áfatörvény 212. §, Mód. Tv. 62. §]

Külföldről származó pénzbeli adományból megvalósított beszerzés áfa-jának visszatérítése

2011. január 1-jétől újra lehetőség van külön eljárás keretében áfa-visszatérítést kérni az alábbi feltételek teljesülése esetén:

- külföldi adományozótól kapott pénz felhasználásával finanszíroznak és az adományozó kikötötte, hogy abból áfa nem finanszírozható,
- az adományozott az áfatörvény 85. § (4) bekezdése szerinti közszolgáltató és a beszerzés az alapító okiratában felsorolt közhasznú, kiemelkedően közhasznú, vagy egyházi tevékenységhez történik,
- az adományozottnak a beszerzései tekintetében nincs áfa-levonási joga,
- az adományozó az adomány összegét az illetősége szerinti állam adózási szabályaival összhangban számolta el.

Az eljárás részletes szabályait az adópolitikáért felelős miniszter rendelete tartalmazza.

Az adóvisszatérítést azokban az esetekben kell alkalmazni először, amelyekben a pénzbeli adomány felhasználása (azaz a termékbeszerzés, szolgáltatás igénybevétel) 2011. január 1-jén vagy azt követően történik.

[Áfatörvény 257/A. §, 260. § (1) bek. a) pont;

270. § (2) bek.; Mód. Tv. 63-64. §, 66. §]

Adómértéket érintő módosítás

2011. január 1-jét követően nemcsak a könyv és kotta tartozik az 5 %-os általános forgalmi adómértékű termékek körébe, hanem azok bármely más fizikai adathordozón reprodukált formája is.

[Áfatörvény 3. sz. melléklet, Mód.tv. 3. számú melléklet]

Ingyenes termékértékesítést érintő pontosítás

Az áfatörvény 11. § szerinti termékértékesítés (termékátadás, felhasználás) esetén az adó alapja a termék vagy az ahhoz hasonló termék beszerzési ára. Ez a meghatározás kiegészült az eddigi értelmezésnek megfelelően azzal, hogy ezen a termék teljesítéskori (átadáskor, felhasználáskor érvényes) beszerzési árát kell érteni.

[Áfatörvény 68. §, Mód. Tv. 69. § a) pont]

SIKE OLGA